

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 36/25

Люксембург, 20 март 2025 г.

Решение на Съда по дело C-365/23 | [Arce]¹

Защита на потребителите: договорна клауза, задължаваща млад спортист да върне част от доходите си в случай, че стане професионален атлет, може да бъде неравноправна

Националният съд трябва да прецени неравноправния характер на такава клауза, като вземе предвид по-специално нейната яснота и разбираемост относно икономическите последици от ангажимента

През 2009 г. ненавършил пълнолетие млад спортист, представляван от родителите си, сключва договор с латвийско предприятие, което предлага на спортисти съвкупност от услуги за развиване на професионалните им способности и кариера. Целта на посочения договор е да осигури на този млад спортист успешна професионална спортна кариера в областта на баскетбола. Разглежданият договор, сключен за срок от петнадесет години, предвижда цяла гама от услуги, като например обучение под надзора на специалисти, услуги по спортна медицина, психологическо подпомагане, както и подпомагане в областта на маркетинга, правна и счетоводна помощ.

В замяна на това, ако младият спортист стане професионален спортист, той се задължава да плати на посоченото предприятие възнаграждение в размер на 10 % от всички нетни приходи от събития като игри, реклами, маркетинг и медийни изяви, свързани със съответния спорт, получени през срока на действие на въпросния договор, при условие че тези приходи са най-малко 1 500 евро месечно. Предвид факта, че произтичащите от договори със спортни клубове доходи на младия спортист, който междувременно е станал професионален баскетболист, възлизат общо на повече от 16 милиона евро, той е бил длъжен да плати 10 % от тази сума на посоченото предприятие, тоест повече от 1,6 милиона евро.

Делото е отнесено до латвийските съдилища, които считат, че въпросната договорна клауза е неравноправна. Съответното предприятие подава касационна жалба пред латвийския Върховен съд, който решава да отправи запитване до Съда на Европейския съюз в това отношение. Запитващата юрисдикция иска да се установи дали Директивата относно неравноправните клаузи в потребителските договори² се прилага към спорния договор и евентуално до каква степен тя допуска подобна клауза.

В решението си Съдът най-напред потвърждава, че **директивата действително е приложима** в настоящия случай. Съдът обаче припомня, че съгласно тази директива преценката на неравноправния характер на договорна клауза, която не е индивидуално договорена, не се свързва с клаузите относно основния предмет на договора, нито с клаузите относно съответствието на цената и възнаграждението, от една страна, и доставените стоки или предоставените услуги, от друга, при условие че тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език. Клауза като разглежданата по настоящото дело обаче попада в обхвата на това изключение, така че националният съд може да извърши преценка на нейния неравноправен характер само ако приеме, че тя не е изразена **на ясен и разбираем език**. При все това, националното право може да предвиди по-високо равнище на защита на потребителите. Ако случаят е такъв, съдът ще

може да провери неравноправния характер на клаузата, дори тя да е била съставена предварително от продавача или доставчика на ясен и разбираем език.

Що се отнася до въпроса дали спорната клауза е съставена на ясен и разбираем език, Съдът припомня, че Директивата предвижда и **изискване за прозрачност**. В този контекст **потребителят трябва да получи цялата необходима информация, за да може да прецени икономическите последици от поетия ангажимент**. В противен случай тази клауза не може да се счита за съставена на ясен и разбираем език.

Съдът добавя, че такава клауза, която предвижда, че млад спортист се задължава да плати възнаграждение, равно на 10 % от доходите, които ще получава през следващите петнадесет години, не създава автоматично значителна неравнопоставеност между страните. Всъщност наличието на подобна неравнопоставеност трябва да се прецени с оглед по-специално на приложимите в националното право правила при липса на съгласие на страните, както и с оглед на лоялните и справедливи пазарни практики към датата на сключване на договора в областта на възнагражденията в съответната спортна област, а също така и с оглед на всички обстоятелства около сключването на договора и на всички останали клаузи от него или от друг договор, от който той зависи. Освен това обстоятелството, че потребителят е бил непълнолетен към момента на сключване на договора и че договорът е бил сключен от родителите му от негово име, е релевантно за преценката на неравноправния характер на такава клауза.

Съдът уточнява по-нататък, че съд, установил неравноправния характер на клауза от договор, сключен между продавач или доставчик и потребител, не може да намали дължимата от потребителя сума до размера на действително направените от доставчика разходи при изпълнението на този договор.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки в рамките на отнесен до тях спор да се обърнат към Съда с въпрос за тълкуването на правото на Съюза или за валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. По него следва да се произнесе националната юрисдикция в съответствие с акта на Съда. Актът на Съда обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст и евентуално резюмето](#) на съдебното решение се публикуват на уебсайта CURIA в деня на обявяването му.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от обявяването на решението могат да се намерят на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

¹ Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

² [Директива 93/13/ЕИО](#) на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори, изменена с Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година.